

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

תובעת פלונית
ע"י ב"כ עוה"ד ירון אלטרזון

נגד

נתבע פלוני
ע"י ב"כ עוה"ד נעמה אייכנר

פסק דין חלקי בתביעה הרכושית

הצדדים שבפניי נישאו זל"ז בנישואים אזרחיים ביום 11.6.92. מנישואיהם נולדו להם שלושה ילדים. כיום, שניים בגירים ואחד קטין.

עניינה של התביעה הינה מתן פסק דין הצהרתי לפיו התובעת הינה בעלת מחצית הזכויות בבית המגורים, הרשום על שם הנתבע בלבד.

תמצית השתלשלות ההליכים:

1. ביום 23.2.17 הוגשה התביעה למתן פסק דין הצהרתי, פירוק שיתוף ואיזון משאבים. ביום 4.3.18 הוגש כתב הגנה.
2. ביום 21.3.18 התקיים קד"מ במסגרתו הגיעו הצדדים לידי הסכמות בדבר מועד הקרע וגילוי מסמכים הדדי. מאחר וסלע המחלוקת בין הצדדים הינו סוגיית הזכויות בבית המגורים קבעתי שיש להכריע תחילה בסוגיה זו. על כן נקבע דיון הוכחות בעניין זה בלבד.
3. ביום 28.11.18 הוגש תצהיר עדות ראשית מטעם התובעת, וביום 21.1.19 הוגש תצהיר עדות ראשית מטעם הנתבע.
4. ביום 23.1.19 התקיים דיון הוכחות בו נחקרה התובעת.
5. ביום 13.3.19 הוגשה חוות דעת שמאי.
6. ביום 26.3.19 התקיים דיון הוכחות בו נחקר הנתבע.
7. ביום 10.6.19 הוגשו סיכומים מטעם התובעת. ביום 2.2.20 הוגשו סיכומים מטעם הנתבע (יצוין כי במסגרת סיכומיו, הנתבע התייחס לסוגיית דמי המזונות, חרף האמור בהחלטתי מיום 21.3.18 לעיל, לפיה פסק הדין יתייחס לתיק הרכושי בלבד). ביום 13.2.20 הוגשו סיכומי תשובה.
8. משכך מובא כעת פסק הדין.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

בית המגורים:

9. הצדדים נישאו זל"ז בשנת 1992 בנישואים אזרחיים בקפריסין ולפיכך חל בעניינם חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג – 1973 (להלן: "החוק"). הם לא ערכו ביניהם הסכם ממון ולפיכך חל עליהם ההסדר הקבוע בסעיף 5(א) לחוק, המבחין בין נכסים שנצברו בתקופת הנישואין לנכסים שהיו לבני הזוג ערב הנישואין או שהתקבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין, הקובע כדלקמן:

5. (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה – פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט –
(1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין;..."

10. בבע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (פורסם בנבו, 26.12.12), נאמרו על ידי כבוד השופט דנציגר הדברים הבאים:

"הנה כי כן, לשונו של החוק ברורה וכך גם תכליתו: בעודנו בנקודת הסיום של הנישואין, עלינו לנקוט, ככלל, במנגנון חלוקה שוויונית של כלל נכסי בני הזוג – למעט אותם נכסים שהוחרגו מהחלוקה מכוח החוק או מכוח הסכמת הצדדים – כאשר מטרתנו להביא לאיזון כלכלי בין בני הזוג ולצמצם את חוסר השוויון הגלום ביחסי הממון ביניהם אשר סיבותיו הינן, לרוב, חיצוניות".

11. בהתאם לפסיקה, רשאי בן זוג לטעון לשיתוף בנכס ספציפי מכוח הדין הכללי (רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) 175 (להלן: "פס"ד אבו רומי"; ע"א 7687/04 ששון נ' ששון, פ"ד נט(5) 596; בע"מ 4951/06 פלוני נ' פלונית, [פורסם במאגרים המקוונים]; בע"מ 4545/09 פלוני נ' פלונית פורסם במאגרים המקוונים).

12. אפשרות זו, של שיתוף מכוח הדין הכללי, שתכליתה עשיית צדק "ספציפי", חלה גם על נכסים "חיצוניים" להסדר איזון המשאבים, לרבות נכסים הרשומים על שמו של בן הזוג השני ושהיו בבעלותו ערב הנישואין, או שהתקבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין. (בג"צ 1727/07 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים [פורסם במאגרים המקוונים]) הלכה זו לא

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

השתנתה בעקבות תיקון מס' 4 (חוק יחסי ממון בין בני זוג (תיקון מס' 4), תשס"ט - 2008),
(בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני [פורסם במאגרים המקוונים]).

13. נכונות בית המשפט להכיר בכוונת שיתוף בנכס ספציפי יפה במיוחד לגבי דירת המגורים של בני הזוג, שהוגדרה לא אחת בפסיקה כ"גולת הכותרת של חזקת השיתוף" (ע"א 806/93 הדרי נ' הדרי, פ"ד מח(3) 685, 690 (1994)) או כ"נכס המשמעותי ביותר של בני הזוג ולעיתים אף היחיד" (בע"מ 5939/04 פלוני נ' פלונית פ"ד נט(1) 665, 670 (2004)). זאת, גם במקרים בהם דירת המגורים הובאה לנישואין על ידי אחד מבני הזוג (ע"א 7687/04 ששון נ' ששון, פ"ד נט(5) 596, 615 (2005); בע"מ 4951/06 פלוני נ' פלונית (לא פורסם, [פורסם בנבו], 14.6.2006)).

14. השאלה האם הוכחה כוונת שיתוף בנכס ספציפי היא שאלה שבעובדה (בע"מ 2948/07 פלונית נ' פלונית (לא פורסם, [פורסם בנבו], ניתן ביום 18.4.2007). ההכרעה נבחנת בהתאם לאומד דעתם של בני הזוג, בהתאם להסכמתם (המפורשת והמשתמעת) וכן לנסיבות חייהם לרבות ביחס לנכס הספציפי.

15. בפסק דין אבו רומי נקבע כדלקמן:

"...בהקשר של קביעת הבעלות על רכוש בני-הזוג ראוי ליתן פרשנות רחבה לדין הכללי - דיני החוזים, דיני הקניין, דיני הנאמנות, דיני השליחות, דיני עשיית עושר, עקרון תום-הלב ועוד - באופן התואם את התא המשפחתי שבו מצוי המאגר הרכושי של בני-הזוג, ו"במיוחד אמורים הדברים לעניין מתן פירוש רחב לדין שיקל על ראיית דירת המגורים כמשותפת גם כאשר היא רשומה על שם אחד מבני-הזוג" (עניין יעקובי [1], בעמ' 627).
.....עם זאת לא די בעצם קיומם של חיי נישואין משותפים, אף שהיו ממושכים, כדי לקבוע שיתוף בדירת מגורים מכוח הדין כללי, שאם תאמר כן, נמצאת מכניס בדלת אחורית את חזקת השיתוף, שלשיטתי איננה חלה במקביל לחוק יחסי ממון. סעיף 4 לחוק יחסי ממון קובע מפורשות כי "אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקניינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני"על-מנת שתוקנינה זכויות בדירת מגורים הרשומה על שם בן-הזוג האחד לבן הזוג האחר, על האחרון להראות נסיבות עובדתיות, נוסף על עצם קיום הנישואין, שמהן ניתן להסיק - מכוח הדין הכללי - הקניית זכויות בדירת המגורים. רע"א 8672/00 שהלה אבו רומי נ' חאלד אבו רומי, פ"ד נו(6) 175, 181 (2002).

16. בע"א 7750/10 בן גיא נ' הכשרת היישוב חברה לביטוח (פורסם בנבו, 11/8/2011), נקבע כי כאשר מדובר בדירת המגורים, לא תידרש הוכחת כוונת שיתוף ספציפית, אלא די בהתקיימות

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

- 1 התנאים המקימים את חזקת השיתוף (הכללית) בכדי להוביל למתן הסעד ההצהרתי
2 המבוקש.
3
4 17. בפסיקה נקבעו מספר פרמטרים שיכולים לסייע להכרעה בשאלה האם הייתה כוונת שיתוף
5 ספציפית. אותם פרמטרים יוכלו להוות את אותו "דבר מה נוסף" שיש להוכיח, זולת נישואין
6 ממושכים, כדי להצדיק השיתוף הספציפי בדירת המגורים, ביניהם:
7
8 - מספר שנות הנישואין, מועד רכישת הדירה ביחס לנישואין, מספר השנים בו התגוררו
9 הצדדים בנכס וייעוד הנכס - למגורים או למטרה אחרת (תמ"ש (חי') 12-3737207 ס.מ.
10 נ' ב.מ. [פורסם בנבו] (10/09/2014).
11 - השתתפות כספית במימון הבית, למשל באמצעות משכנתא.
12 - השתתפות בת הזוג בשיפוץ הדירה ובהרחבתה ומערכת היחסים הכלכלית ההדדית
13 ששררה בין שני בני הזוג בכל מקרה ומקרה (בע"מ 10734/06 פלוני נ' פלונית
14 (14/3/2007, פורסם בנבו)).
15 - שיקולי הגינות הכרוכה בהתנהגות הצדדים ביחס לנכס (בע"מ 1398/11 אלמונית נ'
16 אלמוני 26/12/2012, פורסם בנבו)).
17 - מצגים נמשכים מצד הבעלים הרשום המעידים על שיתוף שמתבטאים ב"גילויים
18 אובייקטיביים חיצוניים" יגברו על כוונות סובייקטיביות כמוסות (ע"א 7687/04 ששון
19 נ' ששון, פ"ד נט(5) 596, 614 (2005)), בע"מ 1398/11 לעיל).
20
21 18. יש לציין שנטל ההוכחה מוטל על בן הזוג שאיננו רשום כבעלים, אך אין מדובר בנטל כבד
22 (פס"ד אבו רומי בעמ' 183).
23
24

מן הכלל אל הפרט:

- 25
26
27 19. לאחר שעניינתי בטענות הצדדים ובכלל החומר המצוי בתיק, באתי לכלל מסקנה כי דין
28 התביעה להתקבל ואנמק קביעתי.
29

משך חיי הנישואין:

- 30
31
32 20. הצדדים הכירו בברזיל בשנת 1987 ונישאו בנישואים אזרחיים בקפריסין ביום 11.6.92. מועד
33 הקרע נקבע ליום 1.11.16 (עמ' 2 ש' 18 לפרוטוקול מיום 21.3.18).

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

בתקופת חייהם המשותפים, גידלו הצדדים את שלושת ילדיהם ואת בנה הבכור של התובעת מנישואיה הקודמים, אשר הנתבע ראה בו כ"בן לכל דבר" (עמ' 18 ש' 17) ואף רשם אותו כבנו בתעודת הזהות (עמ' 18 ש' 19-18). מטענות הצדדים עולה תמונה מורכבת של יחסיהם לאורך השנים, כאשר התובעת אף עזבה את הבית מספר פעמים (עמ' 3 ש' 22-25). עם זאת, חרף הטענות בדבר אי יציבות חיי הנישואין, הצדדים המשיכו לחיות יחד באותו בית במשך שנים ובו גידלו יחדיו ארבעה ילדים. בהקשר זה כשנשאל הנתבע האם ראה עצמו חי עם התובעת ובנה עד 120, השיב: "אמת" (עמ' 18 ש' 27).

21. ככל שתקופת החיים המשותפים ממושכת יותר, נדרשת מידה מועטה יותר של הוכחה לשיתוף בדירת המגורים (בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (פורסם בנבו, 26.12.12).

בניית בית המגורים:

22. אין מחלוקת כי הנתבע רכש את המגרש ב... עליו נבנה בית המגורים הנמצא ברחוב ב...., הידוע כגוש.... חלקה.... (להלן: בית המגורים) עוד בטרם הנישואין, וכי הוא רשום על שמו בלבד.

23. התובעת טענה כי בסמוך לנישואיהם ולידת בנם הבכור, החלו הצדדים לבנות את הבית המשותף, בו התגוררו עד למועד עזיבתה בשנת 2016. התובעת צירפה מפרט מהוועדה המקומית לתכנון ובנייה מיום 10.12.91 בצירוף היתר בנייה מחודש 01/1992, שניתן כחמישה חודשים לאחר שהצדדים נישאו (נספח א' 2 לתצהיר).

24. הנתבע טען כי המגרש ב... נרכש על ידו בשנת 1988, והוא בנה עליו את בית המגורים בטרם נישאו הצדדים. לאחר שנולד בנם הבכור, עברו הצדדים להתגורר בו יחד (ס' 15 לתצהיר, ס' 9 לכתב ההגנה).

כך העיד בהקשר זה בחקירתו:

ש: כשהגעתם לארץ התחתנת ב- 91, 92, היה לך רכוש?

ת: אדמה והבית.

ש: אתה זוכר מתי נבנה הבית?

ת: ב- 91.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

ובהמשך:

- ש: אני אומר לך ומציג בפניך שאתה התחתנת עם ב- 11/6/92.
- ת: כן.
- ש: אני מציג את ההיתר לבניית הבית, אתה מזהה את המסמכים האלה?
- ת: תציג לי אני אזהה.
- ש: הבקשה להיתר לבנות דו משפחתי 133 מטר, מחסנים, גדר, מתי ניתן ההיתר?
- ת: ב- 3/8/92. הבית התחיל להיבנות בתקופה ההיא היה קצת הפקרות בנושא של בניה והבית נבנה ללא היתר.
- ש: אנחנו בבית משפט, אני מבין שניתן לעלות על קרקע ולבנות רק אחרי שיש היתר.
- ת: נכון.
- ש: אתה אומר עשיתי את זה לפני ההיתר.
- ת: נכון.
-
- ש: כמה זמן לוקח לבנות בית בסדר גודל כזה? שנה, 9 חודשים?
- ת: לא לי.
- ש: כמה לך?
- ת: 4 חודשים.
- ש: אז תסביר איך בית המשפט אמור להאמין לך שהבית כבר היה בנוי כשאתה בא ואומר שטופס 4 שזה אישור שהכל, חברת חשמל, עיריה, הכל מוכן, אתה אומר שטופס 4 היה ארבעה חודשים אחרי ההיתר, ואמרת שלוקח 4 חודשים לבנות אותו כשמבחינת הלו"ז זה בדיוק הלו"ז ומצד שני אין לך שום מסמך פה להראות או להוכיח את הטענות שלך שהבית כבר היה בנוי. אני אומר לך שאתה טועה, המועדים שנקבת הם אחד לאחד, מה אתה אומר על זה?
- ת: אין לי מה להגיד על זה.
- (עמ' 19-20 ש' 12-21, 1-13)

25. דבריו של הנתבע בחקירה, אינם מתיישבים עם טענותיו בכתב ההגנה ובתצהיר, לפיהם הבית נבנה טרם נישואי הצדדים. הנתבע הודה בחקירתו החוזרת כי הבנייה הסתיימה "כשאתי נולד. 17.12.92. הברית שלו היתה בבית" (עמ' 29 ש' 12) ובסך הכל נמשכה כארבעה חודשים (עמ' 20 ש' 4), כך שלפי שיטתו, הבנייה החלה בחודש אוגוסט 1992 (ארבעה חודשים טרם לידת הבן), והצדדים נישאו כחודשיים קודם לכן, בחודש יוני 1992. כך שמעדותו עולה כי במועד נישואי הצדדים, הבנייה טרם הסתיימה.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

26. התובעת הוסיפה וטענה, כי הנתבע נטל משכנתא לטובת בניית בית המגורים, אותה שילמו הצדדים יחד במשך 10 שנים, עד שסילקו אותה במלואה. כשנשאל הנתבע, האם הצדדים נטלו משכנתא לטובת בניית הבית, השיב: "אח שלי לקח את המשכנתא" (עמ' 20 ש' 13). בהמשך השיב: "נלקחה משכנתא של 100,000 ₪ עבור בניית הבית של אחי. אחי לקח את המשכנתא" (עמ' 20 ש' 19). בהמשך כשנשאל האם אחיו חתם על מסמכי המשכנתא בבנק, השיב: "לא, כי אני הייתי חייב לחתום על זה כי המגרש היה על שמי" (עמ' 20 ש' 21). הנתבע טען בסיכומיו, כי המשכנתא ניטלה על ידי אחיו והושבה על ידו בלבד (ס' 29).

27. מטענות הצדדים עולה כי אין מחלוקת שנלקחה משכנתא, תוך שהתובעת טוענת כי היא שימשה לבניית בית המגורים ואילו הנתבע טוען כי היא נקלחה על ידי אחיו ושימשה לטובת בניית ביתו. יצוין כי לא הובאו בפניי אסמכתאות מהן עולה כי תשלומי המשכנתא שולמו מכספים משותפים של הצדדים, אך יחד עם זאת, ככל שגרסתו של הנתבע נכונה, הוא לא זימן את אחיו לעדות, ולא המציא כל מסמך אחר אשר יש בו לחזק ולבסס את הטענה כי המשכנתא שניטלה שייכת לאחיו, והדבר נזקף לחובתו.

28. עוד יצוין כי לטענת התובעת בית המגורים שופץ באופן משמעותי, הוחלף ריצוף, נבנה חדר נוסף ושודרגה המרפסת, מכספי מאמץ משותף של שני הצדדים (ס' 4 לסיכומים). הנתבע לא התייחס לטענות אלו וכל שטען הוא כי התובעת לא השקיעה דבר בבניית הבית (ס' 28 לסיכומים).

נכסי הצדדים:

29. לבית המגורים של הצדדים יש מעמד מיוחד, שכן זו מהווה לעתים הנכס המשמעותי ביותר של בני הזוג, ולעתים אף הנכס היחיד.

אחד הפרמטרים שנקבעו על ידי השופט עמית בבע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (פורסם בנבו, 26.12.12), הנו האם לבן הזוג השני יש דירת מגורים או נכס חיצוני אחר על שמו שנותר לבעלותו. הרציונל מאחורי קריטריון זה נועד למנוע או לצמצם את האפשרות שבה כלל הרכוש המשותף מסתכם בדירת המגורים, אשר תוותר לאחד הצדדים, תוך הותרת הצד האחר ללא רכוש כלשהו (ראו בהקשר זה תמ"ש 24380-03-11, ניתן ביום 23.6.14).

30. לצדדים שבפניי אין כל רכוש משמעותי מעבר לבית המגורים. יש ליתן לכך משקל ולהביא אותם לידי איזון כלכלי, שהרי אם לא נעניק לתובעת זכויות בבית, התוצאה תהא שהיא

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

1 תיוותר ללא רכוש כלשהו, לאחר שחיה עם הנתבע 24 שנים, במהלכם גידלו ארבעה ילדים
2 (ראו עמ"ש 25037-09-14 ש. ג. נ' ר. ג. (פורסם בנבו, 1.4.15)).

3
4 31. לכך יש להוסיף, כי הנתבע למעשה הודה בעצמו, בבחינת הודאת בעל דין, בכוונת שיתוף של
5 התובעת בזכויותיו בבית המגורים:

6
7 ש: מבחינתך אתה מבין של.... יש זכויות בבית?

8 ת: כן.

9 (עמ' 28 ש' 25).

10
11 32. טענות הנתבע, לפיהן לתובעת אין כל זכויות בבית המגורים, סותרות את הודאתו האמורה
12 לעיל, ומחזקות את גרסת התובעת לפיה אכן הייתה כוונת שיתוף.

13
14 33. מכל האמור אני קובעת כי עלה בידי התובעת להוכיח את אותו "דבר מה נוסף" הנדרש
15 בפסיקה, ועל כן היא זכאית להירשם כבעלת מחצית הזכויות בבית המגורים.

16 הדירה בברזיל:

17
18 34. הנתבע טען כי במהלך שנת 2000 לערך, רכשו הצדדים מכספים משותפים דירה ב.... תמורת
19 סך של \$15,000 - \$20,000, אשר נרשמה על שמה של התובעת בלבד. במסגרת ניהול ההליך
20 הוא גילה כי הדירה נמכרה ללא ידיעתו והתובעת העלימה את כספי התמורה ממכירתה.
21 לפיכך מבקש להורות על חלוקת כספים אלו בין הצדדים.

22
23 35. לטענת התובעת, סמוך לשנת 2010 מכרו הצדדים את הדירה ב...., תמורת סך של 57,000 ריאל
24 ברזילאי, השווה ערך לסך של 44,928 ₪. נוכח מצבה הרפואי של אימה, סייעו לה הצדדים
25 כשהעבירו חלק מכספי התמורה אליה וביתרה שנתרה עשו שימוש להוצאות הבית
26 המשותפות. המכירה בוצעה לפני כ-10 שנים בידיעתו של הנתבע.

27
28 כך העידה התובעת בהקשר זה:

29
30 ש: אתם קניתם בית ב....?

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

- 1 ת: אני קניתי בית ב.... ב- 7,000 דולר עם כסף שקיבלתי פיצויים מאיזו שהיא תאונה
2 במשק בית שעשיתי, ידע מזה, הוא לא העביר שקל על זה ולתקופה אחרי זה
3 מכרתי את הבית שהוא גם ידע על כך.
4 ש: זאת אומרת שבתקופה שאת נשואה ל....את קונה בית ומוכרת אותו כשאתם
5 נשואים, לא קנית את הבית ב.... לפני שהכרתם?
6 ת: לא.
7
8 ש: נעזוב את הסכום. את אומרת עכשיו שאת קנית בית מכספים שלך מפיצויים
9 שקיבלת ומעבודה שעשית במשק בית, קנית אותו ומוכרת אותו כשאתם נשואים
10 ובגלל שאת שילמת עליו הוא שלך?
11 ת: לא. זה לא מה שאמרתי.
12 ש: תסבירי.
13 ת: ... היה איתי בברזיל כשקניתי את הבית ב.... ושילמתי את כל הכסף בעצמי.
14 ש: מתי הבית ב.... נמכר?
15 ת: לפני 10-12 שנים, יש פה מסמכים עם תאריכים מדויקים.
16 ש: את יכולה להראות לי?
17 ת: אין בתצהיר שלי מסמכים.
18 ש: בכמה הוא נמכר?
19 ת: 65,000 ריאל. כ- 20,000 ₪ נכון להיום.
20 ש: למה הוא נמכר?
21 ת: כי אמא שלי היתה צריכה טיפולים ותרופות, היא חולה והוא ידע שאני מוכרת והוא
22 הסכים לכך. מה שנשאר אחותי שלחה לפה וזה הלך לצורכי הבית, לאילת, קנינו
23 דברים לבית.

(עמ' 12 ש' 7-12)

- 24
25
26 36. הדירה ב.... נמכרה לפני כ- 10 שנים, בתקופת החיים המשותפים. הנתבע לא המציא כל
27 אסמכתא אשר יש בה להוכיח את טענותיו בדבר הברחת כספים שנתקבלו ממכירת הדירה.
28 נוכח האמור, אין לי אלא לדחות טענותיו בעניין זה.
29
30

חובות:

- 31
32
33 37. המקור לחיוב בן זוג בחובות בן זוג מצוי בסיפא של סעיף 6(א) לחוק יחסי ממון, וזו לשונו:
34

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

6. מימוש הזכות לאיזון.

(א) לצורך איזון המשאבים לפי סעיף 5 יש לשום את נכסי כל אחד מבני הזוג, פרט לנכסים שאין לאזן שווים, משווי הנכסים האמורים של כל בן-זוג יש לנכות את סכום החובות המגיעים ממנו, למעט חובות בקשר לנכסים שאין לאזן שווים".

38. מלשון הסעיף עולה, כי יש להתחשב בחובות המוטלים על הנכסים אשר מאוזנים שווים ואולם, אין לאזן "חובות בקשר לנכסים שאין לאזן שווים". דהיינו, נדרש שיתקיים קשר בין החוב לבין נכס בר האיזון, ככל שהנכס אליו קשור החוב מצוי בנכסי האיזון ינוכה החוב המתייחס לנכס זה, אין מצוי הנכס בין נכסי האיזון לא ינוכה חוב המתייחס לנכס זה משווי נכסי האיזון.

39. בתמ"ש (ירושלים) 6852/97 פלונית נ' אלמוני (פורסם בנבו 11.3.99), קבעה השופטת מימון, את הדברים הבאים ביחס לאיזון החובות:

"...יחוס חובות בן הזוג האחד לאחר שלא כדון, יש בו משום פגיעה בקניינו של בן הזוג האחר וחובה על בית המשפט לנקוט במשנה זהירות בכגון-דא, ובהתאם לכללים המצוינים לעיל.

...תכלית החוק הייתה כי נכסי הצדדים יכללו בנכסי האיזון ואף חובות הקשורים לנכסים. ואולם חובות אישיים אשר הצד השני לא היה שותף להם ואף לא ידע עליהם ואשר אינם חובות בגין נכס מסוים הכלול בנכסים בני האיזון לא התכוון המחוקק, עפ"י מטרתו ותכליתו כי ינוכו מהנכסים בני האיזון.

מטרת החוק בעקבות הלכת חזקת השיתוף וקשיים ביישומה הייתה לקבוע ללא צורך בהוכחה, כי כלל הנכסים של בני הזוג ושל כל אחד מהם בנפרד יכללו בנכסים אשר שווים יאוזן. אין לעוות כוונה ומטרה זו על ידי הכללת חובות להם אחראי רק אחד מבני הזוג ואשר נוצרו על ידי אותו בן זוג ללא שיתוף וידיעת בן הזוג האחר ולצרכיו הפרטיים בלבד, ואשר לא נעשו בהקשר ובהתייחס לנכס הנכלל בנכסים בני האיזון.

לצורך פרשנות ראויה של סעיף 6 לחוק יחסי ממון ניתן להיעזר גם בהלכות שקדמו לחוק יחסי ממון, והכוונה להלכות חזקת השיתוף (ר' לענין זה דעתו של פרופ' א' רוזן-צבי ז"ל בספרו "דיני המשפחה בישראל - בין קודש לחול" בעמ' 156).

חזקת השיתוף בחובות משלימה את חזקת השיתוף בנכסים.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

בן הזוג הנהנה מפירות השותפות עם בן זוגו, חייב לשאת בעול החובות שנוצרו במהלך החיים המשותפים, שתי החזקות הללו משקפות את תמציתו של משק הבית המשותף - ההנאה מרווחי השותפות בצד הנשיאה המשותפת בהוצאות ובהפסדים.

עם זאת, חזקת השיתוף בחובות חלה על חובות שנוצרו בדרך הרגילה, במהלכם של חיי הנישואין תקינים. חריגים לחזקה זו הינם חובות בעלי אופי אישי. דוגמה לחובות מעין אלו הם חובות בגין הוצאות על רכוש פרטי נפרד או בקשר לעסקאות כלכליות, שחזקת השיתוף אינה חלה עליהן במקרה הספציפי (ע"א 3002/93 בן צבי נ' סיטין, פ"ד מט(3) 5).

ההבדל בין חזקת השיתוף בחובות לבין סעיף 6(א) לחוק יחסי ממון נעוץ, לכאורה, בנטל השכנוע.

1. בשיטת השיתוף על הטוען לשיתוף בחובות אישיים להראות כי קם שיתוף בחוב.
2. בשיטת האיזון על הטוען להוצאת חובות אישיים ממסת נכסי האיזון להראות כי מדובר בחוב שאינו בר-איזון.

סיכומו של ענין זה הוא כי בית המשפט יבדוק מהות החוב הנטען על ידי בן הזוג לניכוי מהנכסים בני האיזון, עפ"י הדין הכללי, יסוד היווצרו, האם בן הזוג פועל - בהפעילו ובעמידתו על זכויותיו הנטענות - בתום לב ובדרך המקובלת, בית המשפט יצמצם פגיעה בזכויותיו הקנייניות של אחד מבני הזוג, בית המשפט יסיק מסקנות כאשר יש חשש לפגיעה כזו מתוך ראיית ובדיקת תכלית החוק וימזער פגיעה כאמור אך למידה שאינה עולה על הנדרש. ולענין הספציפי הנדון, לתביעה דנן, ייבדק האם החובות הנטענים מקורם בנכסים בני איזון אם לאו, ובהתקיים האלמנטים האמורים לעיל יפעיל בית המשפט שיקול דעתו, ולבד משיקול הדעת הכללי בהתחשב במיוחד בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו יפעיל בית המשפט אף שיקול הדעת הספציפי הניתן לו בסעיף 8(1) לחוק יחסי ממון בין בני זוג לפיו רשאי בית המשפט לקבוע כי נכס (או חוב) מסוים לא ייכלל בנכסי האיזון".

מן הכלל אל הפרט:

40. מן המפורט לעיל, עולה כי על התובעת המתנגדת לאיזון חלק מן החובות, לשכנע את בית המשפט כי אין לאזנם.

עסק השיפוצים:

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

41. הנתבע ניהל עסק שיפוצים (להלן: "העסק") בשיתוף עם אחיו, עד שפרץ ביניהם סכסוך
ודרכיהם נפרדו. הוא שהה במאסר בגין עבירות של העלמת מס וכיום יש לו חובות רבים, בין
היתר מהעסק שקרס ובגין קנס שהוטל עליו במסגרת הרשעתו בעבירות של העלמת מס.

42. לטענת התובעת, כל החובות שנגרמו נוכח מחדליו האישיים של הנתבע, כגון: העלמת מס, אי
ניהול ספרים כדן, העלמת הכנסות, אי השלמת עבודה ללקוחות, אי תשלום עבור ביטוחי
רכבי עבודה, חובות בגין שימוש בטלפון הסלולארי של העסק. לפיכך, יש להטילם לפתחו
בלבד.

43. לטענת הנתבע, הוא ואחיו הפסיקו את השותפות בעסק בשנת 2009. במסגרת כתבי הטענות
שהגישה התובעת, היא שינתה מספר פעמים את גרסאותיה באשר לחלוקת החובות ובכך
נראה כי היא מנסה להתחמק מתשלומם, בעוד שמנגד מבקשת לחלק בין הצדדים את
המוניטין והמלאי העסקי שקיים, לטענתה, בעסק.

44. אין מחלוקת כי הנתבע ואחיו היו שותפים בעסק שיפוצים ".....".

כך העיד הנתבע בהקשר זה:

ש: העסק נקרא, אתה היית בפורנט, אתה ואחיך עבדת ביחד כל התקופה?
ת: עד 2009.
ש: עבדתם יחד?
ת: כן.
ש: הייתם שותפים?
ת: כן.
ש: ואתה לקחת על עצמך את הכל, חובות למס הכנסה, למע"מ, לביטוח לאומי ואת
כתב האישום למעשה, ספגת הכל?
ת: אני סופג מה שעל שמי, לא משהו שהוא לא על שמי.
...
ש: אמרת שקודם אחיך היה שותף שלך ועבדתם יחד.
ת: במקרה הקונקרטי הזה לקחתי את האחריות על עצמי, עצרו אותי, חקרו אותי.
ש: זאת אומרת היתה לך אפשרות לבוא ולהגיד אני לא לבד בסיפור, יש לי שותף, גם
לו יש חלק באשמה אבל בחרת לקחת הכל על עצמך.
ת: כשהגיעה התלונה הביאו חתימה על מסמכים שאני הייתי חתום עליהם. אז מה אתה
רוצה שאגיד שאחי חצי? אני חתום על זה שקיבלתי את הכספים. לא אחי.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

ובהמשך:

ש: אחרי שסיימת את כל התהליך, מיצית את עונש והשתחררת וקיבלת את הדרישות לתשלומים שצורפו כנספח ג' 1, 2, 3, באת לאחיד ואמרת תשמע שלמה יש לנו חובות מהתקופה שהיינו ביחד, בוא נראה איך משלמים ביחד, פנית אליו?
ת: פנית אליו אבל אין לו כסף, מה זה יעזור?

45. התובעת טענה בתצהיר, כי החובות הרשומים על שמו של הנתבע נוצרו בעקבות התנהלות פלילית ולכן עליו לשאת בתשלומם לבדו. ככל שיוחלט אחרת, יש לחייב אותה רק ב-25% מסכום החובות, שכן החובות נוצרו בתקופת השיתוף של הנתבע עם אחיו, והוא חייב רק במחציתם. כן הוסיפה כי הינה זכאית לקבל את מחצית שווי העסק לרבות מוניטין, מלאי וציוד (ס' 45-47).

בדיון הוכחות שהתקיים ביום 23.1.19 טען ב"כ התובעת כדלקמן: "אני מוחק את הסעיף בתצהיר לפיו מרשתי מבקשת זכויות בחברה ולו רק שתנוח דעתה של חברתי שמרשתי אינה רוצה דבר מהעסק. מדובר בסעיף 47 לתצהיר התובעת" (עמ' 15 ש' 3-2). בסיכומיה חזרה על הטענה לפיה היא מוותרת על דרישתה לקבל שווי מוניטין העסק וזכויות כספיות של הנתבע (ס' 78).

46. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, התרשמתי כי לתובעת לא היה כל חלק או מעורבות בעסק שניהל הנתבע עם אחיו. כך העידה בחקירה: "אף פעם לא הייתה לי מעורבות בעסק שלו" (עמ' 13 ש' 4). כאשר נשאלה מה היה החלק שלה בעסק, השיבה: "כלום, הוא לא היה מדווח לי מה נכנס מה יוצא, זה היה בינו ובין אחיו" (עמ' 13 ש' 8). ובהמשך: "...היה לו עסק כשעליתי לארץ עם אחיו, כל השנים הוא עבד עם אחיו, לא היה לי שום יד בהקמתו ופירוקו" (עמ' 13 ש' 10-11). כמו כן, מעדותה עולה כי במשך השנים היא התנהלה בחשבון בנק הרשום על שמה בבנק מזרחי, בעוד לנתבע ולאחיו היה חשבון בנק משותף (עמ' 15 24-25). "תמיד הוא עבד עם מזומנים, תמיד אמר שהמצב קשה, לא היה לי יד, לא ידעתי, לא נגעת, מה שהוא היה מביא לי ליד הייתי עושה קניות, זה מה שידעתי על הכספים..." (עמ' 16 ש' 1-2).

האמור לעיל, אף עולה בקנה אחד עם דבריו של הנתבע בחקירה, שם טען כי כל החובות עד שנת 2009, עת היה שותף עם אחיו בעסק, שייכים לו ולאחיו "עד 2009 חובות משותפים שלי ושל אחי, מ-2009 חובות שלי בלבד" (עמ' 25 ש' 4). כמו כן, מעדותו ניתן ללמוד כי ערך הפרדה בין החובות השייכים לו ובין החובות המשותפים לשני הצדדים: "מה ששלי זה אחריות שלי ומה ששלי ושלה זה אחריות משותפת שלנו" (עמ' 26 ש' 19).

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

47. אשר על כן, אני קובעת כי עסק השיפוצים לא נכלל במסת איזון הנכסים. משכך יש לנכות את כל החובות שמקורם בעסק משווי הנכסים שיכללו באיזון המשאבים ועל הנתבע לשאת בחובות אלו לבדו.

48. יש לציין, כי משקבעתי כי העסק אינו בר איזון, אין התובעת זכאית לקבל מיטלטלין השייכים לעסק, ככל שקיימים.

חובות משותפים לצדדים:

49. באין מחלוקת כי לצדדים חובות משותפים (ס' 16 לסיכומי תשובה מטעם התובעת, ס' 31 לסיכומי הנתבע), אני מורה כי החובות הבאים משותפים לשניהם:

- חוב בתיק הוצל"פ מס' - חוב למ.מ. (התובעת תישא בתשלום עד למועד עזיבתה את הבית (מועד הקרע)).
- חוב בתיק הוצל"פ מס' חוב לקלאב מרקט.
- חוב בתיק הוצל"פ מס' חוב למ.מ. (התובעת תישא בתשלום עד למועד עזיבתה את הבית (מועד הקרע)).
- חוב בתיק הוצל"פ מס' 3-12-16367-18 - חוב למ.מ. (התובעת תישא בתשלום עד למועד עזיבתה את הבית (מועד הקרע)).
- חוב בתיק הוצל"פ מס' חוב לרשות השידור.
- חוב בתיק הוצל"פ מס' - חוב ל.....
- חוב בתיק הוצל"פ מס' - חוב לריסט-חברת מים (התובעת תישא בתשלום עד למועד עזיבתה את הבית (מועד הקרע)).

מיטלטלין:

50. התובעת טענה כי בעת עזיבתה את הבית נטלה מספר חפצים בודדים, בשל סירובו של הנתבע לאפשר לה לקחת חפצים נוספים השייכים לה ולילדים. הנתבע טען כי בפועל כבר בוצעה חלוקה של המיטלטלין, כשהוא אפשר לתובעת ליטול את כל החפצים שחפצה בהם ואף סייע לה בהעברת הציוד לדירתה השכורה. התובעת עזבה את הבית בשנת 2016 ולכן לא ברור אילו חפצים היא מעוניינת לקחת בחלוף כ-4 שנים מעזיבתה.

כך העידה התובעת בהקשר זה:

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

- 1
2 ש: כשיצאת עכשיו מהבית עזר לך עם המעבר?
3 ת: הילדים שלי לקחו את האוטו שלו ועזרו. הוא לא עזר. הוא ניסה לגרש אותי מהבית
4 בלי כלום.
5 ש: מה לקחת מהבית כשעזבת?
6 ת: מקרר שבור שהיה בחצר. ספה שהיתה בסטודיו קרועה, חדר שינה שקנינו מיד שניה,
7 וזהו וחפצים אישיים וטלוויזיה אחת.
8 ש: היה משהו שרצית ולא לקחת?
9 ת: כן, מכונת כביסה שעל זה הוא רצה לסלק אותי מהבית והזמין משטרה.
10 ש: רק מכונת כביסה?
11 ת: כן.
12 ש: חוץ מזה לא רצית שום דבר אחר?
13 ת: לא.
14 ש: יש משהו שהיום את רוצה מהחפצים בבית?
15 ת: מה שמגיע לי. חצי ממה שמגיע לי. יש הרבה דברים טובים ששוים. מקרר,
16 טלוויזיות, רהיטים, ספות, כל מה שיש שם. שהיה כבר.
17 (עמ' 12-13 ש' 21-30, 1-2).
18
19 51. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, אני מורה כי הנתבע יערוך שתי רשימות של המיטלטלין שהיו
20 בתקופה החיים המשותפת, תוך ציון המיטלטלין שכבר נלקחו על ידי התובעת, והיא תהא
21 רשאית לבחור אחת מהרשימות.
22
23
24
25 אשר על כן, אני מורה כדלקמן:
26
27 - ניתן בזאת פסק דין הצהרתי לפיו התובעת הינה בעלת מחצית מהזכויות בבית המגורים
28 הנמצא ב....., הידוע כגוש חלקה (להלן: "בית המגורים") והיא תהא זכאית להירשם
29 כבעלת מחצית הזכויות בבית המגורים. ניתן להגיש פסיקתא לחתימתי.
30
31 - ניתן בזאת צו לפירוק השיתוף בבית המגורים.
32
33 - הבית יימכר כפנוי למרבה במחיר, במכירה שבין מוכר מרצון לקונה מרצון. סכום ממכר
34 הדירה, לאחר ניכוי כל ההוצאות מכל מין וסוג שהוא אשר תהיינה כרוכות במכירתו, יחולק
35 בין הצדדים בחלקים שווים, בכפוף להוראות כל דין.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

- 1
2 - אני ממנה את באי כוח הצדדים, עוה"ד ירון אלטרזון ועוה"ד נעמה אייכנר, ככונסי נכסים
3 לצורך המכירה.
4
5 - כונסי הנכסים יפעלו בשיתוף פעולה ויעשו כל הדרוש למכירת בית המגורים בהתאם לחו"ד
6 השמאי לרבות פרסום, עריכת התמחרות ורישום הערה מתאימה בלשכת רישום המקרקעין.
7 הם יגישו דו"ח ראשוני תוך 90 יום מהיום.
8
9 - המכר ייעשה בפיקוח בית המשפט.
10
11 - אני מחייבת את הנתבע לשלם הוצאות בסך 7,000 ₪ ללשכה לסיוע משפטי, מטעמה הועמד
12 ייצוג לנתבעת.
13
14 - פסק דין סופי יינתן עם אישור המכר.
15
16

17 המזכירות תמציא פסק הדין החלקי לצדדים.
18
19
20

21 ניתן היום, ט"ז סיוון תש"פ, 08 יוני 2020, בהעדר הצדדים.
22

23 חתימה
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

20 אוגוסט 2020

בפני: כב' השופטת הדס גולדקורן

1 ניתן היום, ל' אב תש"פ, 20 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.

2

כב' אלון

הדס גולדקורן, שופטת

3

4

5

6

7

8

9